

Šolski ekovrtovi: kako najmlajši skrbijo za tla

dr. Anamarija Slabe, Društvo Šolski ekovrtovi

Srečanje Slovenskega partnerstva za tla, 5. 12. 2024

Program Šolski ekovrtovi (ŠEV)

- Od 2011 – 2019 v okviru Inštituta za trajnostni razvoj, od 2020 dalje prek Društva Šolski ekovrtovi
- Vključenih je 90 – 100 VIZ na šolsko leto

NAMENI

- Promoviranje šolskega vrta kot inovativnega učno-vzgojnega pripomočka za izkustveno učenje
- Nudenje strokovne podpore mentorjem ŠEV, omogočanje mreženja in izmenjave izkušenj med VIZ, neposredno vključevanje otrok in mladih prek natečajev, projektov ...
- Promocija trajnostnega razvoja, trajnostne pridelave hrane in trajnostne prehrane, varstva okolja in narave

Pedagoški in vzgojni namen šolskega vrta

Dva ključna namena:

- (1) Otroci spoznavajo, kako »nastaja« hrana in kako jo pridelamo v sožitju z naravo.
- (2) Učitelji/vzgojitelji imajo na voljo učni pripomoček za inovativne pristope v vzgoji in izobraževanju, med drugim: izkustveno in poglobljeno učenje, povezljivost z vsemi temami oziroma predmeti, razvoj radovednosti, socialne veščine in dobrobiti, »resetiranje«.

Osnovna načela – in hkrati merila za znak ŠEV:

- **zbiranje in kompostiranje** rastlinskih odpadkov
- **organska gnojila:** kompost, zeleno gnojenje... (povečevanje organske snovi v tleh)
- osnovno **kolobarjenje**
- trajnostno ravnanje z **vodo** (tudi zbiranje, če možno)
- ekološka ali kemično netretirana **semena**
- ločeno zbiranje vseh odpadkov na šoli

Znak Šolski ekovrt

Priznanje za šolo/vrtec
na osnovi dokazov, da
izpolnjuje nabor meril
za pridobitev znaka

Znak Šolski ekovrt

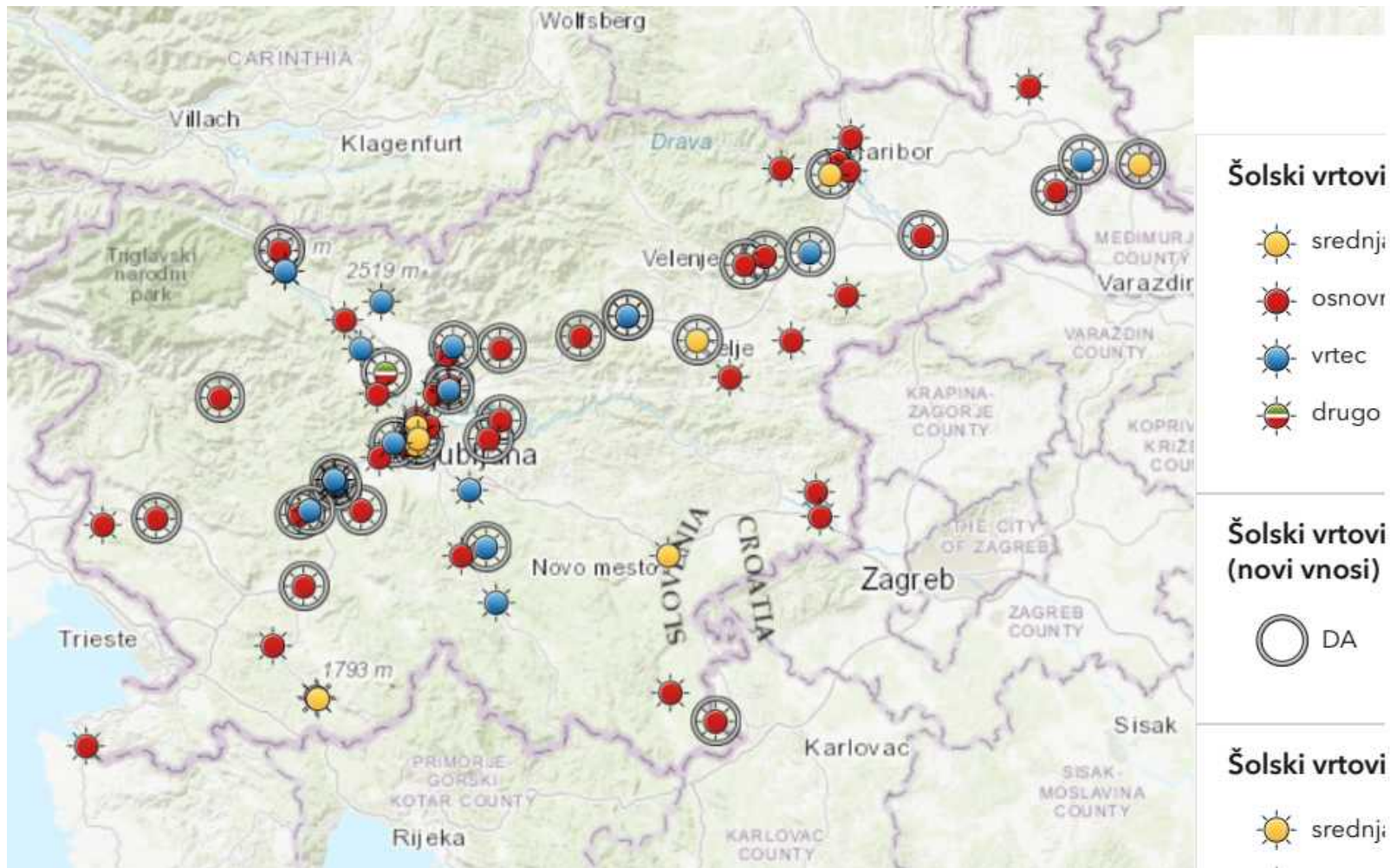
znak omogoča boljšo prepoznavnost v (lokalnem) okolju, komunikacijo z otroki, starši ...

Podelitev znakov l. 2019 z Manco Košir, ambasadorko programa ŠEV

Aplikacija Šolski vrtovi

Aplikacija deluje na platformi Uporabna geografija: <https://tinyurl.com/msbh8vkz>

Kompostiranje – ohranjanje rodovitnosti tal

Dodatna tematska usposabljanja prek projektov, na primer:

V projektu »Kompost gre v šolo (kompostiranje je več kot recikliranje)« smo usposabljali mlade »mojstre kompostiranja«.

Vključenih je bilo približno 100 mentorjev in več kot 7.000 otrok/mladih.

Projekt Glasovi podeželja 2030

Glavna ciljna skupina: mladi, zlasti na podeželju

- izostriti zavedanje o **pomenu varovanja tal**,
- osvestiti **globalno povezanost varovanja tal s podnebno krizo**,
- opolnomočiti mlade za uresničevanje lastnih zamisli ali za to, da povzdignejo svoj glas za varovanje tal.

Izvedene pripravljalne dejavnosti, med drugim:

- raziskava osveščenosti in interesa mladih na področju varovanja tal (povpr. Starost 16 - 17 let) ter znanj in potreb neformalnih izobraževalcev mladih;
- fokusna skupina z mladimi (povpr. starost 25 let).

V naslednjih letih pa bomo izvajali izobraževanja in dogodke v sodelovanju z mladimi, za najširšo javnost na podeželju.

Rural Voices 2030 (2024 – 2027), mednarodni projekt (EU DEAR).

Sofinanciranje EU

ŠOLSKI VRT OŠ MIRANA JARCA

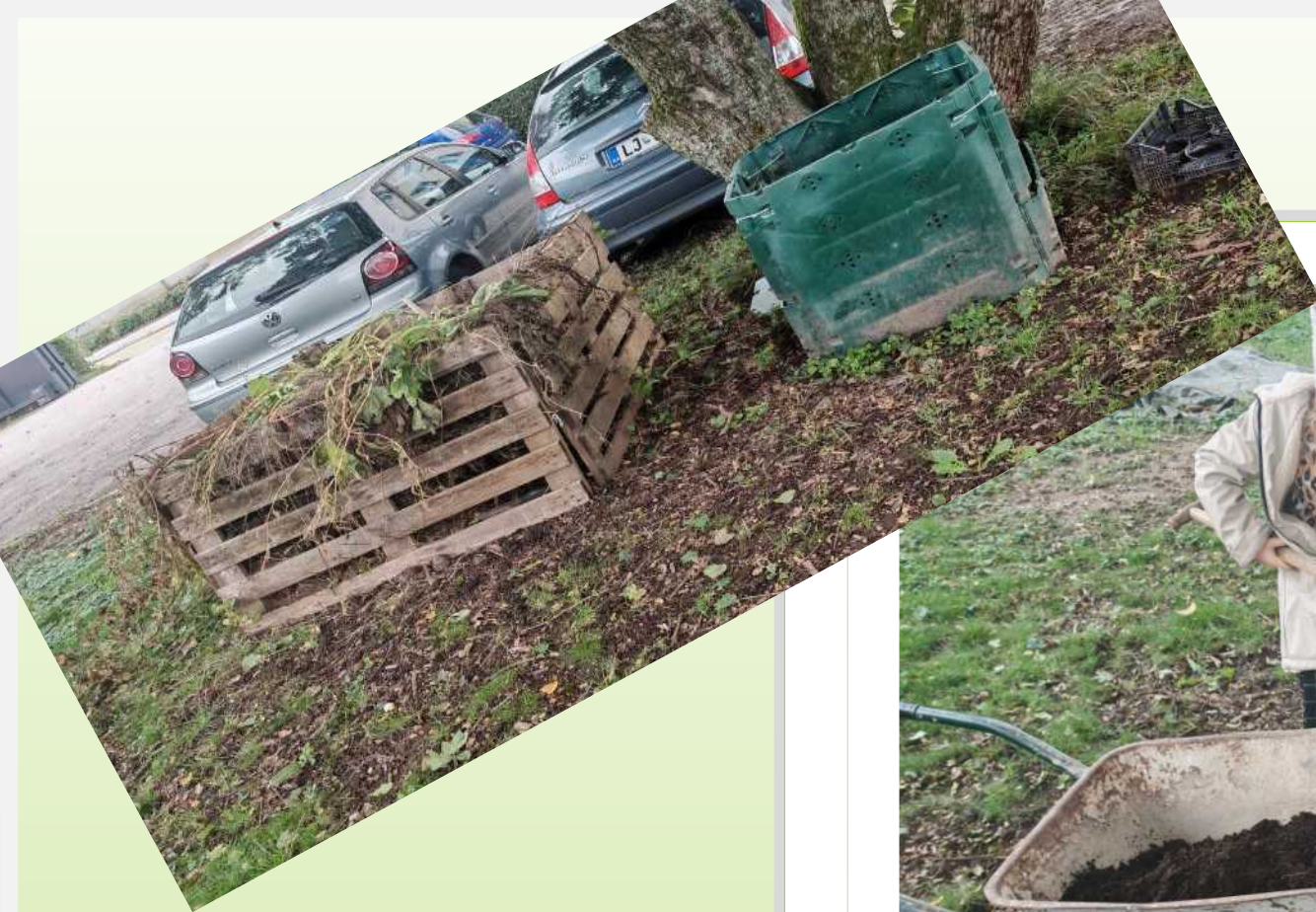
Slike: mentor Miha Dežman

Bila je trava in
bila je volja...

Naši začetki

Prvi kompost

Zastirka

Kompostiranje je več kot recikliranje

- Kompost je srce vrta
- Kompost izboljša strukturo prsti
- Težko zemljo rahlja
- Peščeno naredi bolj vezano
- Spomladi se zemlja bolj ogreje in zadrži več vlage

Gnojenje s kompostom

Zasaditev vrta

Veselimo se pridelkov...

Krompirjev piknik

Pridelki na naših krožnikih

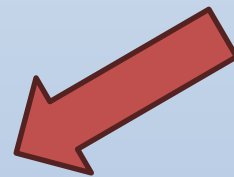
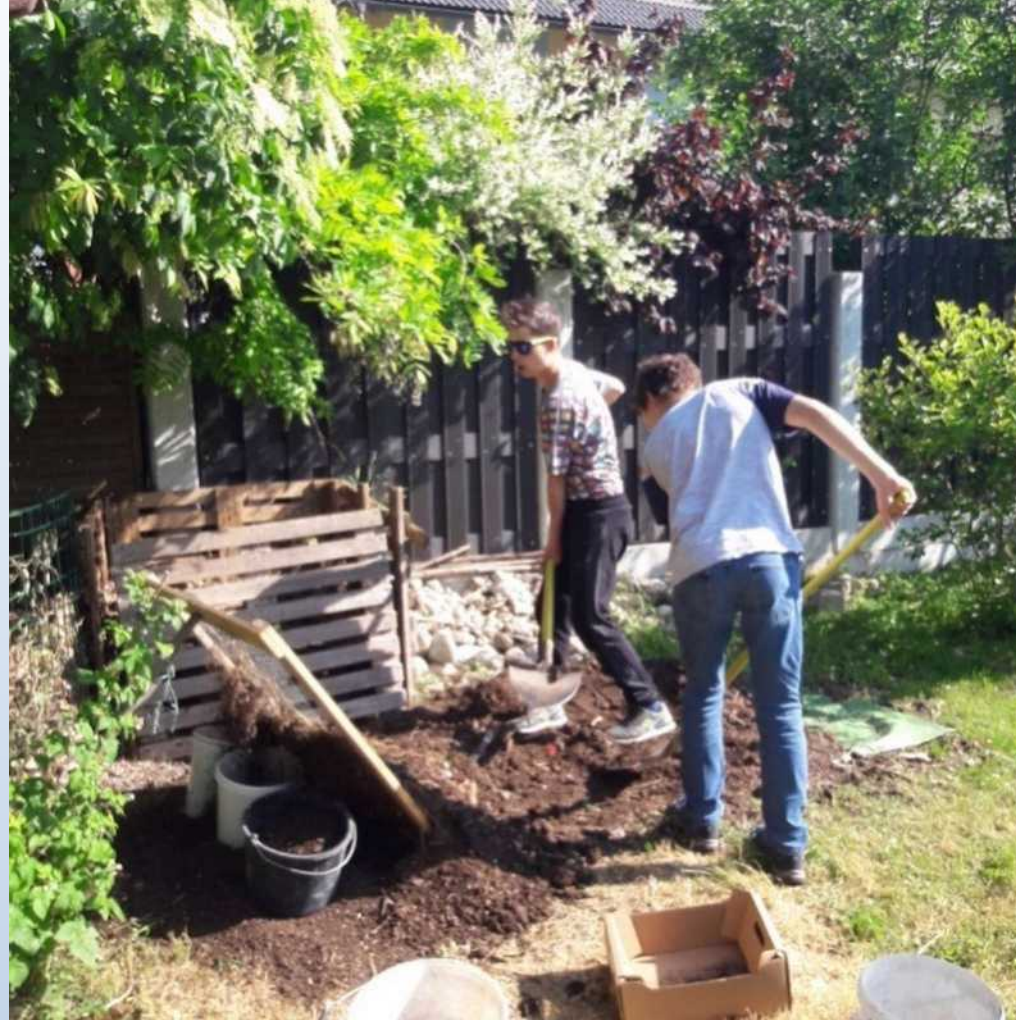

Osnovna šola
Ketteja in Murna
Ljubljana

gredice (zelišča, mešani posevki),
kompostnik in zbiralnik deževnice

OŠ Roje
mentorica:
Marta Krt

UČNI KOMPOSTNIK:

Pobrs kajmo po njem, opazujmo...

...previdno naberimo nekaj živalic...

OŠ Stročja vas

Izdelava preprostega kompostnika. Opazovanje razkroja v razredu.

Polnjenje po plasteh – mokri in suhi del.

Učenci so že ob spoznavanju postopka kompostiranja ločili tisto kar spada in kar ne spada na kompostnik.

Preverjanje...
Kako je že z limonino lupino?

Dodamo nabrane živali s kompostnika.

In preprost kompostnik je napolnjen z dobro vidnimi plastmi.

Učenci so skrbeli za vlažnost, nekaj časa na vrhu dodajali še preostanek organskega materiala in opazovali razkroj. Vsi smo bili presenečeni nad hitrostjo razkroja in lepo vidnim mešanjem plasti.

Na našem vrtu včasih zraste tudi kaj neavtohtonega. A radi raziskujemo, preizkušamo, se občasno tudi na napakah kaj naučimo...
Podarili so nam sadiko sladkega krompirja. In v zahvalo, da smo jo posadili, nas je bogato obdarila.

Tako je tudi kuharica sprejela izziv in prvič skuhalo juho iz sladkega krompirja. Mjamm...

Lansko jesen smo potaknili vejice ribeza.

In...
Skoraj vse so se ukoreninile.

To zimo jih pustimo še v gredi, da se okrepijo.

OŠ ŠMARTNO V TUHINJU

Mentorica:
Maja Brate

KOMPOSTIRANJE

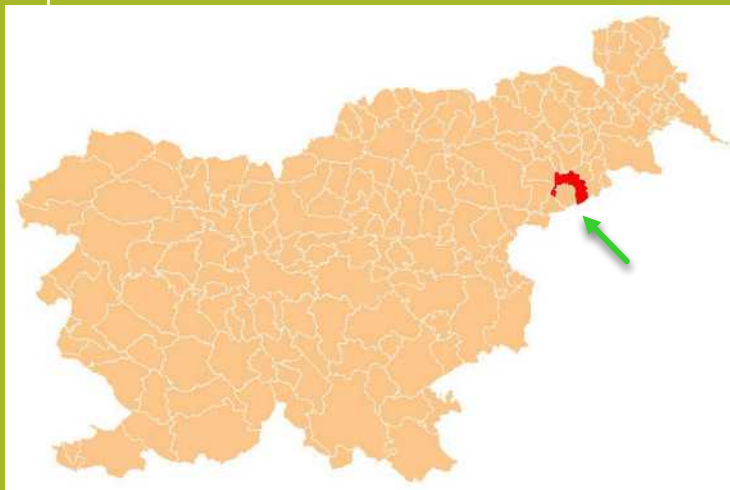

LETINA JE DOBRA

ŠOLSKI EKOVRT PODRUŽNIČNE ŠOLE LESKOVEC

**Mentorica:
Marjana Notersberg**

KOMPOSTIRANJE

NAČRT ZBIRANJA ORGANSKIH ODPADKOV NA PŠ UNEC

Kje na naši šoli nastajajo organski odpadki?

PREHRANA

VRT

Kako jih ločujemo?

na kompostnik

- ostanki sadja in zelenjave,
- jajčne lupine,
- kavna usedlina.

Organske odpadke zberemo posebej in jih redno odnašamo na kompostnik.

v Bioteru

- ostanki kuhane hrane (pri kosilu: meso, ribe, kosti in vse, kar bi lahko privabljaljo živali).

na kompostnik

- zemlja lončnic,
- plevel iz gredic,
- trava po košnji,
- oleseneli deli rastlin z vrta,
- zelišča,
- odpadlo listje.

Hvala, ker skrbite za tla!

